

**LIBERTATE, VIRTUTE ȘI
RESPONSABILITATE MORALĂ**

Dr. Bruce A. Little

Director al Centrului pentru Credință și
Cultură L. Russ Bush
Wake Forest, NC

"Libertatea înseamnă responsabilitate. De aceea, majoritatea oamenilor se tem de ea."

George Bernard Shaw (1856-1950) Irish Dramaturg și critic. Om și Supraom, 'Maxime pentru Revoluționa

Abstract

Această lucrare realizează studiul unor concepte precum libertate, virtute și responsabilitate morală. Conceptul de libertate nu este ceva ce se învață; mai degrabă este legat de esența umanității însăși. Virtutea nu este produsă de libertate; este aceea care informează responsabilitatea morală care este paznicul libertății.

Cuvinte cheie: libertate, virtute, responsabilitate morală, drepturi, obligații, cunoaștere.

Conceptul de libertate nu este ceva ce se învață; mai degrabă este legat de esența umanității însăși. Deși poate nu este întotdeauna prevalentă în fiecare situație umană, este condiția pe care și-o dorește umanitatea din tot sufletul. Simțul alegerii și dorința de a alege curg din ființa noastră de la începutul vieții. De aceea omul preferă să fie liber în loc să fie încarcerat. De aceea, credem că restricționarea libertății cuiva este o pedeapsă severă. Reflectă faptul că libertatea nu trebuie înțeleasă ca un privilegiu al câtorva, ci este un impuls nativ al întregii umanități. S-ar putea spune că libertatea este o dorință arzătoare a sufletului așa cum foamea și setea sunt nevoi ale corpului. Putem trăi cu mai puțin decât ne dorim, dar nu putem supraviețui cu mai puțin decât este necesar. Libertatea este pentru omenire, ce este

**FREEDOM, VIRTUE AND MORAL
RESPONSIBILITY**

PhD Bruce A. Little

Director of the L. Russ Bush Center for Faith
and Culture
Wake Forest, NC

"Liberty means responsibility. That is why most men dread it."

George Bernard Shaw (1856-1950) Irish Dramatist and critic. Man and Superman, 'Maxims for Revolutionists'

Abstract

This paper focus on the analysis of some concepts such as freedom, virtue and moral responsibility. The concept of freedom is not something that is learned; rather it is bound up in the essence of humanity itself. Virtue is not produced by freedom; it is what informs moral responsibility which is the guardian of freedom.

Key words: liberty, virtue, moral responsibility, rights, duties, knowledge.

The concept of freedom is not something that is learned; rather it is bound up in the essence of humanity itself. Although it may not always prevail in every human situation, it is the condition humanity desires from the core of its being. The sense of choice and the desire to choose flow from our being very early on in life. It is why man prefers to be free as opposed to being chained. It is why we think that restricting one's freedom is severe punishment. This reflects the fact that freedom is not to be understood as a privilege of a few, but is the innate impulse of all humanity. One might say that freedom is a yearning of the soul as hunger and thirst are a longing of the body. One can live with less than desired, but one cannot survive on less than is needed. Freedom is to humanity as breath is to life. When freedom prevails,

respirația pentru viață. Când libertatea este prevalentă, umanitatea jubilează.

Libertatea, cu toate acestea, nu este nesuștinută sau susținută de sine. Ea necesită responsabilitate morală de la toți cei care se bucură de avantajele libertății. Fără oameni care să acționeze responsabil în libertate, libertatea va fi ocazia pentru licență care în schimb, va distruge libertatea. Aleksandr Solzhenitsyn, într-un interviu din iulie 1989 din *Time*, a surprins relația dintre libertate și responsabilitate când a spus: "În acești 300 de ani de civilizație occidentală, a existat o suprimare a îndatoririlor și o extensie a drepturilor. Dar noi avem doi plămâni. Nu putem respira numai cu un plămân și cu celălalt nu. Trebuie să folosim drepturile și obligațiile în egală măsură. Și, dacă acest lucru nu este stabilit prin lege, dacă legea nu ne obligă să facem acest lucru, atunci trebuie să ne controlăm."¹ Cu alte cuvinte, legea externă sporește când scade responsabilitatea personală. Dacă dorim să extindem speranța și promisiunea de libertate, atunci trebuie să acceptăm obligația personală de a trăi responsabil pentru a proteja și promova acea libertate. Acest lucru necesită un angajament către o viață vituoasă. Virtutea, cu toate acestea, nu este produsă de libertate; este aceea care informează responsabilitatea morală care este paznicul libertății. Acolo unde responsabilitatea morală eșuează, legea externă crește, iar societatea suferă de scăderea avantajelor libertății.

Deși unii pot argumenta puternic împotriva oricărei legături dintre virtute și libertate, toată istoria este împotriva lor. Când responsabilitatea personală divorțează de virtute, îi sunt luate principiile și baza morală. Fără baze morale, libertatea de a alege va oferi o posibilitate pentru cei egoiști de a-și urma o ambiție personală în defavoarea libertății celorlalți. Acolo unde virtutea este ignorată, respinsă sau redefinită în termeni pragmatici, căutările egoistului pentru putere și câștig sunt prevalente, lăsând un spațiu mic între anarhie și totalitarism. La sfârșitul zilei, persoana vituoasă este penalizată și corupția de orice

humanity rejoices.

Freedom, however, is not freestanding or self-sustaining. It requires moral responsibility from all who enjoy the benefits of freedom. Without men acting responsibly in freedom, freedom will be the occasion for license which will in turn destroy freedom. Aleksandr Solzhenitsyn, in an interview in July 1989 with *Time*, captured the relationship between freedom and responsibility when he said: "During these 300 years of Western civilization, there has been a sweeping away of duties and expansion of rights. But we have two lungs. You can't breathe with just one lung and not the other. We must avail ourselves of rights and duties in equal measure. And if this is not established by the law, if the law does not oblige us to do that, then we have to control ourselves."¹⁵ That is, external law increases where personal responsibility decreases. If we wish to extend the hope and promise of freedom, then we must accept the personal duty to live responsibly in order to protect and promote that freedom. Ordering one's in this way requires a commitment to a virtuous life. Virtue, however, is not produced by freedom; it is what informs moral responsibility which is the guardian of freedom. Where moral responsibility fails, external laws increase and society suffers from decreasing benefits of freedom.

Though some may argue strenuously against any connection between virtue and freedom, all of history is against them. When personal responsibility is divorced from virtue, it is deprived of its guiding principles and moral foundation. Without moral foundations, the freedom to choose will present an opportunity for the selfish one to pursue personal ambition in disregard for the freedoms of others. Where virtue is ignored, rejected, or redefined in pragmatic terms selfish pursuits of power and gain prevail, leaving little to stand between anarchy and totalitarianism. At the end of the day, the virtuous person is penalized and corruption of every kind triumphs, destroying freedom and

fel triumfă, distrugând libertatea și bunăstarea societății. Rezultatul final este că binele și răul adesea sunt confuze, dacă nu chiar inversate. Nu trebuie să căutăm departe sau adânc în istorie pentru a găsi exemple pentru acest lucru.

Ignorarea sau lipsa de apreciere a necesității virtuții în timp ce se prețuiește libertatea, este același genocid moral de care vorbește C. S. Lewis când scrie despre declinul educației engleze: "Facem oameni fără piept și ne așteptăm la virtute și acțiune de la ei. Rădem la onoare și suntem șocați să găsim trădători în mijlocul nostru. Castrăm animalele dar le cerem să fie productive."² Este imposibil să ne așteptăm ca fructele dorite ale libertății să se fructifice pentru toți într-o atmosferă de egoism și consecințele sale ---justificarea violenței și corupției. Virtutea nu este un produs al libertății; ea se bazează pe responsabilitate morală care este paznicul libertății. Ne putem gândi la cei din Statele Unite care au libertatea de opinie, dar o folosesc pentru a răspândi ură și violență, având copiii ca țintă a mesajului lor (pornografia pe internet) sau infracțiunea actuală a lui Madoff care le-a furat concetățenilor săi aproape \$65 miliarde.

Libertatea, cel puțin, este realitatea unde avem posibilitatea de a exercita opțiunea, nu numai de a face sau a nu face ceva, ci opțiunea de a urma o vocație legitimă, interese, plăceri și de a exercita aptitudinile într-un context social mai mare. Contrar lui Kant, libertatea nu este libertatea din „imaturitatea auto-atrasă” a omului. Imaturitatea este incapacitatea de a folosi înțelegerea cuiva fără sprijin de la alții.”³ Mai important, libertatea de a alege ce ste bun și drept, deoarece aceste idei nu se află în lucrul în sine. Solzhenitsyn notează că, "Atunci când a apărut societatea occidentală, aceasta s-a bazat pe ideea că fiecare individ și-a limitat propriul său comportament. Toți au înțeles ce putea face și ce nu. Legea însăși nu restricționează oamenii.”⁴ Libertatea nu este o virtute, adică nu poate ghida pe cineva să facă ce e bine sau corect, ci dă numai posibilitatea

the well-being of society. The end result is that good and evil often become confused, if not inverted. One does not need to look far or deeply into human history to find examples of this.

To ignore or depreciate the necessity of virtue while praising freedom one commits the same moral genocide as spoken of by C. S. Lewis when writing about the decline of the English education: "We make men without chests and expect of them virtue and enterprise. We laugh at honor and are shocked to find traitors in our midst. We castrate and bid the geldings be fruitful."¹⁶ It is impossible to expect the desirable fruits of freedom to mature for all to enjoy in an atmosphere of selfishness and its corollary --- the justification of violence and corruption. Virtue is not a byproduct of freedom; it is grounding of moral responsibility which is the guardian of freedom. One can think of those in the United States who have freedom of speech, but use it to spew hate and violence, even targeting children with their message (internet pornography) or the current crime of Madoff who defrauded his own fellow citizens of nearly \$65 billion.

Freedom, at a minimum, is the reality where one has the opportunity to exercise choice, not simply to do or not do something, but the choice to pursue legitimate vocation, interests, pleasures, and the exercise of abilities within the larger social context. Contrary to Kant, freedom is not freedom from man's "self-incurred immaturity. Immaturity is the inability to use one's own understanding without the guidance of another."¹⁷ More importantly, freedom to choose requires moral judgment which necessitates the transcendent in order to choose what is good and right because such ideas are not bound up in the thing itself. Solzhenitsyn notes that, "When Western society was established, it was based on the idea that each individual limited his own behavior. Everyone understood what he could do and could not do. The law itself did not restrain people."¹⁸ Freedom is not a virtue,

de a alege. Așadar, omul liber trebuie de asemenea să fie un om virtuos deoarece libertatea propriu-zisă se bazează pe judecăți corecte în alegerea a ceea ce se numește bun și rău.

Ne putem gândi la libertate într-un mod general, adică o stare constituțională (legală) de lucru sau într-un mod individualizat sau particular cum este libertatea academică, care poate exista ca un subset al libertății constituționale. În fiecare caz, libertatea trebuie să recunoască faptul că se aplică comunității și, deci, trebuie să exiți legi care să stabilească granițe pentru exercitarea libertății pentru a proteja libertatea tuturor. În această lucrare, cu toate acestea, sunt interesat de ceea ce este necesar (într-un mod personal) de la aceia care se bucură de o anumită formă de libertate. Vreau să analizez responsabilitatea morală a acelora din domeniul artelor și științelor în exercitarea libertății pe care se bucură să o urmărească și să proclame ce este adevărat. Cu alte cuvinte, ceea ce voi numi angajamentul de a fi virtuos din punct de vedere intelectual.

Încep cu presupunerea care are un istoric îndelungat în tradiția filosofică occidentală, și anume că există o legătură inextricabilă între a gândi corect și a trăi bine. Potrivit lui W. Jay Wood, urmărirea virtuții intelectuale a fost tema dominantă în scrierile lui „Aristotel, Augustine, Thomas Aquinas, și a altor filosofi din tradiția antică și medievală. Viața intelectuală este importantă, potrivit acestor gânditori, din simplul motiv că simplul caracter, tipul de persoană care deveniți sunt la mijloc. Privirea generală morală atentă asupra vieților noastre intelectuale este imperativă dacă gândim bine, iar gândirea corectă este un ingredient indispensabil al vieții corecte.”⁵ Persoana educată, persoana care îi învață pe alții persoana care urmărește cunoașterea în numele celorlalți, pentru societate ca întreg, trebuie să realizeze povara enormă a unui astfel de privilegiu. Nu trebuie ca el să facă sau să spună ce pare convenabil pentru el sau să facă ceea ce îl atrage. Are o încredere publică, o încredere

that is, it cannot guide one in doing the right or the good, it only gives the opportunity to choose. Therefore, the free man must also be the virtuous man because proper freedom rests on proper judgments in choosing what one names good and evil.

One can think of freedom in a general way, that is, as a constitutional (legal) state of affairs or in an individualized or particular way such as academic freedom which may exist as a subset of constitutional freedom. In every case, freedom must recognize that it applies to the community and, therefore, there must be laws that establish boundaries for the exercise of freedom so as to protect everybody's freedom. In this paper, however, I am interested in what is required (in a personal way) of those who enjoy some form of freedom. I want to examine the moral responsibility of those in the arts and sciences in the exercise of the freedom they enjoy to pursue and proclaim that which is true. That is, what I will call the commitment to being intellectually virtuous.

I begin with the assumption that has a long history in western philosophic tradition, namely that there is an inextricable connection between thinking right and living well. As W. Jay Wood notes, the pursuit of intellectual virtue was dominant theme in the writings of “Aristotle, Augustine, Thomas Aquinas, and other philosophers of the ancient and medieval tradition. Your intellectual life is important, according to these thinkers, for the simple reason that your very character, the kind of person you are and are becoming, is at stake. Careful moral oversight of our intellectual lives is imperative if we are to think well, and thinking well is an indispensable ingredient in living well.”¹⁹ The educated person, the person who teaches others, the person who pursues knowledge on behalf of others, yes for society as a whole, must realize the enormous burden of such a privilege. It is not for him to do and say as it seems convenient for him, or do that which exalts him. He has a public trust, a trust that must be maintained

care trebuie menținută cu cel mai mare grad de onestitate și integritate. Orice ar descoperi cineva, descoperă acel lucru deoarece a existat înainte de descoperire. Cu toții inhibăm acest univers și ce este adevărat despre aceste univers, este adevărat pentru toți, nu numai pentru unii. Bernard Lonergan subliniază că există un caracter social al cunoașterii umane: "Cunoașterea umană nu este o posesiune individuală, ci mai degrabă, un fond comun, din care fiecare poate să se retragă crezând, la care fiecare poate contribui în măsura în care își realizează operațiunile cognitive adecvat și se raportează corect la rezultate."⁶ Nu poziția cuiva este importantă, nici chiar avansarea disciplinei sale care are o primă considerație, ci că în toate lucrurile virtutea subsumează investigațiile, interpretările și raporturile sale.

Libertatea de a urma și preda cunoașterea este o stare minunantă de lucruri care nu a fost întotdeauna așa. Este, fără controverse, unul dintre cele mai puternice instrumente dintr-o societate, care poate fi folosit atât pentru bine cât și pentru rău. Din punct de vedere istoric, pe măsură ce libertatea intelectuală a crescut, la fel și cunoașterea obținută din natură. Fără angajamentul la virtutea intelectuală apare pericolul ca educația să fie furată pentru propagandă.

Libertatea de a urma și preda cunoașterea trebuie ghidată de o responsabilitate morală personală pe cel puțin trei baze. Una, fără virtute intelectuală, anumite sfere de creștere pot fi plasate în afara limitelor. A doua, fără virtute intelectuală, cum vor fi făcute acele întrebări care necesită o judecată morală? A treia, fără virtute intelectuală, există riscul ca oamenii să fie orbiți de ambiția proprie, de dorința de a primi bani sau de simpla lipsă de integritate în proces. Prima se adresează condiției în care metodologia epistemologică conform căreia a priori nu permite posibilitatea ca realitatea să cuprindă ceea ce este mai presus de natură. Această practică dezvăluie o perspectivă închisă care nu reflectă virtuți intelectuale. A doua răspunde întrebărilor care necesită o

with the highest degree of honesty and integrity. Whatever one discovers, he discovers it because it existed prior to discovery. We all inhabit this universe and what is true of the universe, is true for all, not only a few. Bernard Lonergan points out that there is a social character of human knowledge: "Human knowledge, then, is not some individual possession but rather a common fund, from which each may draw by believing, to which each may contribute in the measure that he performs his cognitional operations properly and reports their results accurately."²⁰ It is not one's position that is important, not even the advancement of his discipline that has first consideration, it is that in all things intellectual virtue undergirds his investigations, interpretations, and reporting.

The freedom to pursue and to teach knowledge is a wonderful state of affairs which has not always been so. It is, without controversy, one of the most powerful instruments within a society, one that can be used for good or evil. Historically, as intellectual freedom increased, so did the knowledge gained from nature. Without commitment to intellectual virtue there lurks the danger of education being hijacked for propaganda purpose only and not open inquiry.

Freedom to pursue and teach knowledge must be guided by personal moral responsibility on at least three grounds. One, without intellectual virtue, certain spheres of inquiry may be placed off limits. Two, without intellectual virtue how will those questions that call for a moral judgment be made? Three, without intellectual virtue there is the risk of men being blinded by self-ambition, desire to be awarded money, or simple lack of integrity in the process. The first addresses the condition where epistemological methodology that a priori disallows the possibility of reality encompassing that which is beyond nature. This practice reveals a close-mindedness which does not reflect intellectual virtues. The second speaks to the matter of questions

judectă morală. Întrebările care se referă la probleme referitoare la ce trebuie făcut cu cunoștințele acumulate. Întrebări precum "Este bine, drept, adecvat?" Bernard Lonergan notează: "Există dorințe greșite de a potoli o conștiință neliniștită ignorând, diminuând, negând, respingând valorile. Treptele de preferință devin distorsionate. Sentimentele sunt distorsionate. Direcțiile cad în privirea generală a cuiva, raționalizarea în principiile morale, ideologia în gânduri. Deci putem ajunge să urâm binele adevărat și să iubim răul real."⁷ Virtutea intelectuală respectă aceste întrebări importante și realizează că la aceste întrebări nu se poate răspunde de către știință deoarece se referă la întrebări filosofice.

A treia se adresează problemei referitoare la înclinația din cei mai mulți dintre noi de a acționa spre interesul nostru când se prezintă situația dreaptă. Numai un angajament ferm la virtuțile intelectuale putem spera să ne ajute în acel moment de tentație. Terry Tekippe spune, moralitatea intelectuală include, "fiți atenți, fiți inteligenți și, mai presus, nu faceți judecăți fără dovezi adecvate"⁸ Wood sugerează că virtuțile intelectuale includ „trăsături de caracter precum înțelepciune, prudență, precauție, înțelegere, discernământ, adevăr și studiu printre altele."⁹ Fără virtuți intelectuale, putem vedea cât de repede libertatea pe care o are cineva, academic sau în alt mod, poate duce la finaluri dezastruoase, atât pentru individ în particular cât și pentru libertate în general. Mai mult, pare evident de la sine că, fără o fundație morală, virtuțile intelectuale au o speranță foarte mică de exercitare a vreunei influențe asupra individului. Potrivit lui Wood "nu putem fi complet virtuți din punct de vedere intelectual fără să fim virtuți din punct de vedere moral."¹⁰

Republica lui Platon explică de ce aceia care urmăresc și predau cunoașterea fac acest lucru într-un mod virtuos. Socrate îi răspunde lui Glaucon în timp ce vorbește despre cetățeni. El spune, "Nu vrem ca paznicii noștri să crească printre imagini de

requiring a moral judgment. Questions that deal with issues of what should be done with the knowledge gained. Questions such, "Is this good, right, proper?" Bernard Lonergan notes: "There are mistaken endeavors to quieten an uneasy conscience by ignoring, belittling, denying, rejecting higher values. Preference scales become distorted. Feelings soured. Bias creep into one's outlook, rationalization into one's morals, ideology into one's thoughts. So one may come to hate the truly good, and love the really evil."²¹ Intellectual virtue respects these important questions and realizes that such questions cannot be answered from science itself as they deal with philosophical questions.

The third addresses the matter of the propensity in most of us to act in self-interest when the right situation presents itself. Only a firm commitment to intellectual virtues can hope to help in that hour of temptation. Terry Tekippe says, intellectual morality includes, "be attentive, be intelligent, and, above all, do not make judgments without proper evidence"²² Wood suggests that intellectual virtues include "character traits such as wisdom, prudence, foresight, understanding, discernment, truthfulness, and studiousness, among others."²³ Without intellectual virtues one can see how quickly the freedom one has, academically or otherwise, can lead to disastrous ends, both for the individual in particular and freedom in general. Furthermore, it seems self-evident that without a moral foundation, intellectual virtues have little hope of exercising any influence over the individual. As Wood discerningly points out that "we cannot be fully intellectually virtuous without also being morally virtuous."²⁴

Plato's Republic explains why those who pursue and teach knowledge must do so in a virtuous way. Socrates responds to Glaucon as they discuss what makes for a citizen. He says, "We would not have our guardians grow up amid images of moral deformity, as in some noxious pasture, and there browse and feed upon many a baneful

deformare morală, ca pe o pajiște poluată, și caută și se hrănesc din ierburi și flori zi de zi, până când adună în liniște o masă purulentă de corupție în sufletul lor. Să îi lăsăm pe artiștii noștri să fie aceia care pot discerne natura corectă a frumuseții și grației; atunci, tinerii noștri vor locui într-un mediu de sănătate, printre privești și sunete și vor primi binele în toate; iar frumusețea, efluența lucrărilor corecte, va curge prin ochi și urechi, ca o briză dătătoare de sănătate dintr-o regiune mai pură și vor retrace insensibil sufletul din cei mai timpurii ani în concordanță și simpatie cu frumusețea rațiunii.¹¹ Anterior notase: "Și urâtenia și discordanța și mișcarea lipsită de armonie sunt aproape aliate pentru a îmbolnăvi cuivintele și natura, așa cum grația și armonia sunt surori gemene ale bunătații și virtuții."¹² Punctul de vedere al lui Platon este că acolo unde există libertate pentru a urma și a preda cunoașterea, este o responsabilitate serioasă din partea profesorului de a exercita virtutea în toate lucrurile. Incapacitatea de a face nu numai că atrage o proastă reputație asupra profesiei și persoanei, ea trădează încrederea publică și pune în pericol libertatea care face urmărirea cunoașterii posibilă în primul rând.

Pe măsură ce cunoașterea crește, la fel se întâmplă și cu viziunea omului a naturii adâncite dar în același timp noțiunea sa despre metafizică scade. De fapt, Edward O. Wilson a sugerat că filosofia trebuie adusă sub știință: "Filosofia, contemplația necunoscutului, este un domeniu care se micșorează. Avem scopul comun de a transforma cât mai multă filosofie în știință."¹³ Dar așa cum indică Richard Weaver, "Binele va eșua singur în același mod în care se va întâmpla cu sentimentul fără metafizică."¹⁴

În final, libertatea nu poate exista acolo unde responsabilitatea umană este absentă. Acest lucru se aplică, fie că este vorba de academie sau de polis. Pentru ca academia să fie liberă, în sensul cel mai bun al cuvântului, trebuie ca cei din academie să se angajeze la virtuțile intelectuale. Un astfel de angajament nu va avea forța necesară pentru a susține

herb and flower day by day, little by little, until they silently gather a festering mass of corruption in their own soul. Let our artists rather be those who are gifted to discern the true nature of the beautiful and graceful; then will our youth dwell in a land of health, amid fair sights and sounds, and receive the good in everything; and beauty, the effluence of fair works, shall flow into the eye and ear, like a health-giving breeze from a purer region, and insensibly draw the soul from earliest years into likeness and sympathy with the beauty of reason."²⁵ He earlier he had noted: "And ugliness and discord and inharmonious motion are nearly allied to ill words and ill nature, as grace and harmony are the twin sisters of goodness and virtue and bear their likeness."²⁶ Plato's point is that where freedom exists to pursue and teach knowledge, there is a grave responsibility on the part of the teacher to exercise virtue in all things. Failure to do will not only bring disrepute on one's profession and person, it betrays the public trust and jeopardizes the freedom that made the pursuit of knowledge possible in the first place.

As knowledge has grown, so has man's view of nature deepened but at the same time his notion of metaphysics lessened. In fact, Edward O. Wilson has suggested that all philosophy must be brought under science: "Philosophy, the contemplation of the unknown, is a shrinking dominion. We have the common goal of turning as much philosophy as possible into science."²⁷ But as Richard Weaver points out, "Good will alone fails in the same way as does sentiment without the underpinning of metaphysics."²⁸

In the end, liberty cannot exist where human responsibility is absent. This is so whether one is speaking of the academy or of the polis. For the academy to be free, in the best sense of the word, requires that those in the academy commit themselves to intellectual virtues. Such a commit will lack the force needed to sustain the individual unless those virtues are grounded in a moral commitment. That moral commitment will

individul dacă aceste virtuți sunt prinse într-un angajament moral. Acest angajament moral va provoca scăderea dacă nu se bazează pe ceea ce transcende experiența.

prove weak indeed unless it is grounded in that which transcends experience.

¹ Aleksandr Solzhenitsyn, "Warning to the West". http://www.florunner.com/forerunner/X0699_Solzhenitsyns_Warnin.html. Accessed 3/4/2005

² C. S. Lewis. *The Abolition of Man* (New York: The Macmillan Company, 1967), 35.

³ Immanuel Kant, *Un răspuns la întrebarea: Ce este Iluminismul?* in *De la Modernism la Postmodernism*, ed. Lawrence Cahoon, (Cambridge, MA: Blackwell Publishers, 1996), 51.

⁴ Aleksandr Solzhenitsyn. "Warning to the West". http://www.florunner.com/forerunner/X0699_Solzhenitsyns_Warnin.html. Accessed 3/4/2005.

⁵ W. Jay Wood, *Epistemologie: Devenind Virtuoz din punct de vedere Moral* (Downers Grove: InterVarsity Press, 1998), 17.

⁶ Bernard Lonergan, *Method in Theology* (Toronto: University of Toronto Press, 1971), 43.

⁷ Bernard Lonergan, *Metoda în Teologie* (Toronto: University of Toronto Press, 1971), 40.

⁸ Terry Tekippe. What is Lonergan Up to in *Insight?* 131

⁹ W. Jay Wood, *Epistemologie: Devenind Virtuoz din punct de vedere Moral* (Downers Grove: InterVarsity Press, 1998), 16.

¹⁰ W. Jay Wood, *Epistemologie: Devenind Virtuoz din punct de vedere Moral* (Downers Grove: InterVarsity Press, 1998), 19.

¹¹ Plato. *Republica. Cele mai cunoscute lucrări ale lui Platon*. Tradusă în engleză de B. Jowett (Garden City, NY: Blue Ribbon Books, 1942), 67.

¹² Plato. *Republica. Cele mai cunoscute lucrări ale lui Platon*. Tradusă în engleză de B. Jowett (Garden City, NY: Blue Ribbon Books, 1942), 67.

¹³ Edward O. Wilson, *Consilience The Unity of Knowledge* (New York: Alfred A. Knopf, Inc., 1998), 12.

¹⁴ Richard Weaver, *Ideas Have Consequences* (Chicago: The University of Chicago Press, 1948), 130.

¹⁵ Aleksandr Solzhenitsyn, "Warning to the West". http://www.florunner.com/forerunner/X0699_Solzhenitsyns_Warnin.html. Accessed 3/4/2005

¹⁶ C. S. Lewis. *The Abolition of Man* (New York: The Macmillan Company, 1967), 35.

¹⁷ Immanuel Kant, *An Answer to the Question: What is the Enlightenment?* in *From Modernism to Postmodernism*, ed. Lawrence Cahoon, (Cambridge, MA: Blackwell Publishers, 1996), 51.

¹⁸ Aleksandr Solzhenitsyn. "Warning to the West". http://www.florunner.com/forerunner/X0699_Solzhenitsyns_Warnin.html. Accessed 3/4/2005.

¹⁹ W. Jay Wood, *Epistemology: Becoming Intellectually Virtuous* (Downers Grove: InterVarsity Press, 1998), 17.

²⁰ Bernard Lonergan, *Method in Theology* (Toronto: University of Toronto Press, 1971), 43.

²¹ Bernard Lonergan, *Method in Theology* (Toronto: University of Toronto Press, 1971), 40.

²² Terry Tekippe. What is Lonergan Up to in *Insight?* 131

²³ W. Jay Wood, *Epistemology: Becoming Intellectually Virtuous* (Downers Grove: InterVarsity Press, 1998), 16.

²⁴ W. Jay Wood, *Epistemology: Becoming Intellectually Virtuous* (Downers Grove: InterVarsity Press, 1998), 19.

²⁵ Plato. *The Republic. In The Best Known Works of Plato*. Translated in to English by B. Jowett (Garden City, NY: Blue Ribbon Books, 1942), 67.

²⁶ Plato. *The Republic. In The Best Known Works of Plato*. Translated in to English by B. Jowett (Garden City, NY: Blue Ribbon Books, 1942), 67.

²⁷ Edward O. Wilson, *Consilience The Unity of Knowledge* (New York: Alfred A. Knopf, Inc., 1998), 12.

²⁸ Richard Weaver, *Ideas Have Consequences* (Chicago: The University of Chicago Press, 1948), 130.